

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 12C/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123202048
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Knociková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3123202048.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Juditou Knocikovou v spore žalobcov
1/ A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. – D. XXX, B. – D., a 2/ B. E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale
bytom G. XXX/XX, H., proti žalovaným 1/ I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, H., 2/ L. M.,
nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. N. XXX/XX, H. a 3/ L. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX/
XX a 4/ I. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. P. XXX/XX, Q. G. H. o určenie, či dôvody vydedenia boli
dané s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Určuje sa, že dôvody vydedenia žalobkyne 1/ A. B. C. a žalobkyne 2/ B. E. F. poručiteľkou
L. F., R. G.,
nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa 20.02.2022, uvedené v Listine o vydedení zo dňa 18.08.2020 v notárskej
zápisnici H., H. XXXXX/XXXX, nie sú dané.

II. Určuje sa, že závet poručiteľky L. F., R. G.,
nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa 20.02.2022, zo dňa 18.08.2020 uvedený v notárskej zápisnici N75/2020,
NZ 23458/2020 v časti, ktorá odporuje právu žalobkyni 1/ a 2/ podľa ustanovenia § 479 Občianskeho
zákonníka ako zákonných dedičov, je neplatný.

III. Žalobkyniam 1/ a 2/ sa nepriznáva právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne 1/, 2/ sa žalobou, doručenou súdu dňa 30.03.2023, domáhali určenia, že dôvody ich
vydedenia poručiteľkou L. F., R. G.,
nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa 20.02.2022, uvedené v Listine o vydedení zo dňa 18.08.2020 v notárskej
zápisnici N75/2020, NZ 23458/2020, neboli dané a závet poručiteľky L. F., R. G., nar. XX.XX.XXXX,
zomr. dňa 20.02.2022, zo dňa 18.08.2020 uvedený v notárskej zápisnici H., H. XXXXX/XXXX v časti
voči nim - žalobkyni 1/ a 2/ je neplatný s tým, že by mali dedič v zmysle zákona rovným dielom.

2. Žalobkyne 1/, 2/ uviedli, že poručiteľka L. F., ich stará mama, ich vydedila z dôvodu, že o ňu
neprejavovali záujem a neposkytli jej pomoc v zmysle § 469a ods. 1 písm. a), b) Občianskeho zákonníka.
Závet a listinu o ich vydedení poručiteľkou zo dňa 18.08.2020 spísané formou notárskej zápisnice sp. zn.
N 75/2020, NZ 23458/2020 považovali za neplatné, preto boli v priebehu dedičského konania uznesením
Okresného súdu Trenčín prostredníctvom notárky P. F. zo dňa 05.01.2023 č.k. 11D/286/2022-42
odkázané podať túto žalobu ohľadne vydedenia na súd v lehote 90 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.
Žalobkyne 1/, 2/ tvrdili, že vzťahy s poručiteľkou mali vždy dobré, navštevovali ju i ona ich, vždy jej
pomohli i v prípade, keď ju jej manžel I. F. (pod vplyvom alkoholu) vyhnal z domu v pyžame a bez liekov.
Bol k nej agresívny, vulgárne jej nadával a ona musela prespať u nich doma. Dobrý vzťah pretrval aj po
smrti ich otca J. F. – syna poručiteľky v roku 2016. Od tejto nešťastnej udalosti sa však zmenil vzťah

ich starého otca I. F. voči nim – žalobkyniam 1/,2/. Bol zlý, prechovával k nim nenávisť, bol agresívny, ohrozoval ich, čo vyvrcholilo podaním trestného oznámenia. I. F. bol odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 194 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zák. trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín zo dňa 22.01.2018 sp. zn. 6T/9/2017. Polícia SR im doporučila, aby sa vyhýbali kontaktu s I. F., ktorý žil v rovnakej domácnosti s takmer imobilnou poručiiteľkou L. G.. Z toho vyplynula objektívna nemožnosť stýkať sa s poručiiteľkou alebo jej pomôcť. Uvedený trestný rozkaz ukladal obvinenému I. F. nepribližovať sa k poškodeným osobám – k nim žalobkyniam 1/,2/ na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov. Z tohto dôvodu im – žalobkyniam 1/,2/ nebolo umožnené vstupovať do jeho, teda aj obydľia poručiiteľky a navštevovať ju. Z dôvodu znalosti zdravotného stavu poručiiteľky ako aj schopností poručiiteľky mali dôvodné podozrenie, že spísanie predmetných listín inicioval a obsahovo naplnil jej manžel I. F.. Poukávali aj na to, že poručiiteľka nebola odkázaná na ich pomoc, nakoľko jej túto poskytovala jedna z jej dcér a to žalovaná 3/ L. L., ktorá túto činnosť vykonávala ako oficiálna opatrovatelka s finančným príspevkom za opatrovanie, avšak jej manžel jej odmietol poskytnúť starostlivosť. Poručiiteľka vo vydedení neuviedla konkrétny skutok, ktorého sa mali žalobkyne 1/,2/ dopustiť voči poručiiteľke. Náhradu trov konania nežiadali. Žalobkyne 1/,2/ svoje skutkové tvrdenia preukazovali uvedeným trestným rozkazom, uznesením zo dňa 05.01.2023, notárskou zápisnicou N 75/2020, NZ 23458/2020.

3. Žalované 1/,2/ a 3/ v písomnom vyjadrení súhlasili so žalobou, náhradu trov konania nežiadali.

4. Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 25.09.2023 č.k. 12C/12/2023-43 súd pripustil vstup do tohto konania ďalšieho žalovaného - dediča po poručiiteľke a to jej manžela I. F. ako žalovaného 4/. K žalobe uviedol, že trvá na vydedení žalobkyň 1/,2/ jeho manželkou – poručiiteľkou podľa predmetnej notárskej zápisnice z dôvodov, tam uvedených. Okrem toho pripojil aj kópiu svojho vyjadrenia, adresovaného notárke v dedičskom konaní po neb. L. F.. V tomto vyjadrení opísal ako žili v chudobe a počas II. svetovej vojny, od nikoho nič nedostali a všetko si sami museli zaplatiť. Synovi (otcovi žalobkyň 1/,2/) daroval stavebný pozemok, na ktorom mu s poručiiteľkou pomohli postaviť rodinný dom finančnej aj pracovne, Avšak syn náhle tragicky zomrel pri odchode z práce domov, čo ich s manželkou veľmi postihlo a potrebovali trvalú opateru. Poručiiteľka potrebovala osobnú opateru a upraviť bytové priestory, preto požiadali nevestu (matku žalobkyň 1/,2/) o pomoc, pretože bývala vedľa nich na darovanom pozemku, Táto však odmietla im pomôcť, preto požiadala o opatrovatelku. Jeho dcéra L. – žalovaná 3/ dala výpoveď zo zamestnania, aby mohla opatrovať poručiiteľku a ostala bez príjmu. Na základe tohto oznámil neveste, že zruší darovaciu zmluvu na stavebný pozemok a bude si ho musieť od nich odkúpiť. Aby tomu zabránila, podala na neho krivú obžalobu za vyhrážanie sa, čo mu nebolo preukázané. Za tento prístup sa dohodol s poručiiteľkou, že zanechajú taký závet, aby po ich smrti nemohli dedič žiadny majetok. Iné listiny žalovaný 4/ súdu nepredložil.

5. Súd vykonal dokazovanie listinami a to žalobou, písomnými vyjadreniami žalovaných 1/ až 4/, trestným rozkazom, uznesením zo dňa 05.01.2023, notárskou zápisnicou N 75/2020, NZ 23458/2020 a zistil tento skutkový stav veci:

6. Uznesením Okresného súdu Trenčín prostredníctvom notárky P. F. zo dňa 05.01.2023 č.k. 11D/286/2022-42 boli žalobkyne 1/, 2/ odkázané podať žalobu o určenia, že dôvody ich vydedenia poručiiteľkou L. F., R. G., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa 20.02.2022, uvedené v Listine o vydedení zo dňa 18.08.2020 v notárskej zápisnici N75/2020, NZ 23458/2020, neboli dané a to v lehote 90 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

7. Notárska zápisnica spísaná notárkou B. N. D. dňa 18.08.2020 pod sp. zn. N 75/2020, NZ 23458/2020 obsahuje listinu o vydedení a závet, ktorým poručiiteľka L. F. vydedila vnučky – žalobkyne 1/ a 2/ z dôvodov uvedených v § 469a ods. 1 písm. a), b) Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že jej v rozpore s dobrými mravmi neposkytli potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo iných závažných prípadoch a o ňu trvalo neprejavujú opravdivý záujem, ktorý by ako potomkovia mali prejavovať. Poručiiteľka uviedla, že žalobkyne 1/, 2/ mali reálnu možnosť o ňu prejavovať ozajstný záujem, ktorý by ako potomkovia mali prejavovať, nakoľko jediné z jej najbližších príbuzných bývajú v M. Q. G. a ona mala záujem sa s nimi stretávať a udržiavať s nimi bežné príbuzenské vzťahy, avšak už dlhšiu dobu nemajú záujem akýmkoľvek spôsobom sa s ňou kontaktovať. Obe vnučky - žalobkyne 1/, 2/ sa nezaujímajú o to, ako sa má a či nepotrebuje pomoc, dlhšiu dobu nejavia o ňu záujem aj napriek tomu, že im je známa skutočnosť, že vzhľadom k svojmu veku a zdravotnému stavu ona je často odkázaná na pomoc inej

osoby, potrebnú pomoc jej neposkytujú. Poručiiteľka uviedla, že dôsledky vydedenia sa vzťahujú aj na potomkov žalobkýň 1/,2/. Poručiiteľka v bode II. uviedla, že pre prípad svojej smrti odkazuje všetok svoj majetok vlastníci v čase svojej smrti v rovnakom pomere dcéram I. J., L. M., L. L. a v prípade ich smrti ich potomkom. Poručiiteľka bola poučená v zmysle § 479 Obč. zák. o neopomenuteľných dedičoch.

8.Podľa Trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín zo dňa 22.01.2018 č.k. 6T/9/2017-124, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.01.2018, bol žalovaný 4/ I. F., manžel poručiiteľky, uznaný vinným za to, že dňa 22.08.2017 o 7,30 hod. E. M. Q. G. na pozemku rodinného domu H. S. J. P. XXX/XX napriek výslovnému zákazu svojich vnučiek E. F. a A. B. F. (žalobkyne 1/, 2/) prešiel cez neuzamknutú bránu na ich pozemok a s hrabľami v rukách búchal na okná a terasové dvere rodinného domu so slovami „ja mám 82 rokov, ale holými rukami Ťa zabijem, ja Ťa zabijem“, následne prešiel k exteriérovým dverám, do ktorých udieral, kopal a snažil sa ich vyraziť. Týmto spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trest. zák., zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov podmienčne a uložená povinnosť nevstupovať do obydľia poškodených žalobkýň 1/, 2/ a to do domu s.č. 221 na parc. č. XXXX/XX, vedených na LV č. XXXX pre k.ú. Q. G. s príslušnými pozemkami, ako aj nepriblížiť sa úmyselne k poškodeným – žalobkyňiam 1/, 2/ na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov.

9.Podľa § 151 ods. 1,2 CSP (Civilného sporového poriadku) (ods. 1) skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.
(ods. 2) Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

10.Podľa § 469a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ods. 1) poručiiteľ môže vydediť potomka, ak písm. a): v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
písm. b) : o poručiiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

11.Tvrdenia žalobkýň 1/,2/ v žalobe žalovaní 1/ až 4/ výslovne nepopreli, preto ich súd podľa § 151 ods. 1 CSP považuje za nesporné. Žalované 1/ až 3/ - dcéry poručiiteľky súhlasili so žalobou. Žalovaný 4/ - manžel poručiiteľky vo svojom písomnom vyjadrení nebol spokojný so správaním sa jeho nevesty – matky žalobkýň 1/,2/ po smrti jeho syna, manžela jeho nevesty a otca žalobkýň 1/,2/, pretože po smrti jeho syna sa odmietla postarať o poručiiteľku. K správaniu vnučiek – žalobkýň 1/,2/ vo vzťahu k poručiiteľke sa nijako konkrétne nevyjadril, neuviedol časové obdobie a konkrétne skutky. Uviedol, že keď po odmietnutí pomoci poručiiteľke nevestou – matkou žalobkýň 1/,2/, chcel vrátiť od nevesty darovaný im pozemok pod domom, podali na neho cez advokáta krivú obžalobu za vyhrážanie sa, čo nebolo podľa neho dokázané. Na základe týchto skutočností sa žalovaný 4/ s poručiiteľkou rozhodli zanechať predmetný závet. Žalovaný 4/ k písomnému vyjadreniu nepriložil žiadny listinný dôkaz a ani nežiadal vykonať žiadne dôkazy.

12.Podľa § 469a ods. 1 písm. a), b) Obč. zák. skutková podstata vydedenia podľa týchto ustanovení vyžaduje, aby poručiiteľ bol na pomoc odkázaný, aby potomkovia mali vedomosť o tejto odkázanosti, potomkovia mali objektívnu možnosť pomoc poskytnúť a nezáujem potomkov nebol vyvolaný v značnej miere samotným poručiiteľom. V prejednávanej veci súd z predložených listín ako aj z tvrdenia žalovaného 4/ mal preukázané, že k zhoršeniu vzťahov medzi manželom poručiiteľky – žalovaným 4/ a jeho nevestou – matkou žalobkýň 1/,2/ došlo po smrti jeho syna J. F. dňa 30.12.2016 – otca žalobkýň 1/, 2/ hlavne z dôvodu, že nevesta sa odmietla po tragickej smrti svojho manžela – syna žalovaného 4/ postarať o poručiiteľku – svokru, ktorej sa v dôsledku tragickej smrti syna zhoršil zdravotný stav. Žalobkyne 1/,2/ boli podľa ich veku študentky resp. krátko po ukončení štúdia. Súd v civilnom konaní je viazaný právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní, preto musí vychádzať z obsahu vyššie uvedeného trestného rozkazu. Podľa neho bol žalovanému 4/ uložený zákaz približovať sa k žalobkyňiam 1/,2/ a k ich obydľiu, čo logicky znamená, že ani oni sa nemali približovať k žalovanému 4/ a k jeho obydľiu, aby nedošlo k fyzickým útokom. Avšak tým vznikol problém, pretože v obydľi odsúdeného (v r. 2018) - žalovaného 4/ s ním bývala aj jeho manželka – poručiiteľka až do svojej smrti v roku 2022. Týmto bola vytvorená objektívna prekážka – nemožnosť žalobkýň 1/,2/ navštevovať chorú poručiiteľku v jej domácnosti a poskytovať jej pomoc. Nebolo sporné, že poručiiteľka po tragickej smrti syna – otca žalobkýň 1/,2/ potrebovala pomoc a o tom vedeli žalobkyne 1/,2/, avšak opatrovanie v dôsledku odmietnutia poskytnutia pomoci nevestou – matkou žalobkýň 1/,2/ bolo zabezpečené formou

oficiálneho opatrovania dcérou poručiťky – žalovanou 3/ L. L.. V danej veci bolo bez pochybností preukázané, že na platné vydedenie žalobkýň 1/, 2/ poručiťkou podľa 469a ods. 1, písm. a), b) Obč. zák. neboli splnené všetky uvedené zákonné podmienky a to objektívna možnosť žalobkýň poskytovať pomoc z dôvodu zákazu približovať sa žalovanému 4/ k žalobkyniam 1/, 2/ a v dôsledku bývania poručiťky v jednej domácnosti so žalovaným 4/, čo bolo spôsobené samotnou poručiťkou. K platnému predmetnému vydedeniu žalobkýň 1/, 2/ chýbalo splnenie jednej z uvedených zákonných podmienok, preto súd vyhovel žalobe v časti určenia, že neboli dané dôvody na vydedenie žalobkýň 1/, 2/ poručiťkou v notárskej zápisnici zo dňa 18.08.2020.

13.Podľa § 479 Občianskeho zákonníka maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona, a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

14.Žalobkyne 1/,2/ žalovali aj neplatnosť predmetného závetu poručiťky ako dôsledok neplatného vydedenia. Súd skúmal predmetný závet zo dňa 18.08.2020 podľa § 479 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že závet pre neplatné vydedenie žalobkýň 1/,2/ je neplatný v časti ohľadne žalobkýň 1/,2/ pre rozpor s § 479 Obč. zák. Toto ustanovenie určuje okruh neopomenuteľných dedičov a výšku ich dedičských podielov pre dedičské konania. Otec žalobkýň 1/,2/ bol synom poručiťky, teda neopomenuteľným dedičom a po jeho smrti jeho deti – žalobkyne 1/,2/ v dedičských podieloch podľa ust. 479 Obč. zák. Keďže podľa predmetného závetu by žalobkyne 1/,2/ nemali dostať žiadny dedičský podiel, predmetný závet zo dňa 18.08.2020 je v tejto časti neplatný podľa § 479 Občianskeho zákonníka.

15.Podľa § 255 ods. 1 CSP súd nepriznal úspešným žalobkyniam 1/, 2/ náhradu trov konania proti neúspešným žalovaným, pretože žalobkyne žiadnu náhradu trov konania nežiadali. Okrem toho žalovaného 1/ až 3/ súhlasili so žalobou.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne prostredníctvom tunajšieho súdu písomne alebo elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1, 2, 3 CSP „odvolacie dôvody“ (ods.1) odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené procesné podmienky,
- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(ods.2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(ods.3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP „Novoty v odvolacom konaní“ - prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.